

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tuzemstvo: 15.20 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in tiskanje v Italiji in tuzemstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Prodor preko Barce

Zmagovit pohod v Cirenaiki — Angleži se umikajo vedno dalje proti vzhodu — Nadaljuje se bombardiranje Malte

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil 1. februarja naslednje 610. vojno poročilo:

Dosežena in prekoračena je bila Barca. Naše in nemške čete se napredujejo in zasledujejo sovražnika.

Letalstvo osti je neutrudno obnovilo svoje

napade na umikajoče se sile in na sovražnikovo zaledje. Mnogo motornih sredstev je bilo zažganih in uničenih.

Angleški napadi na Tripoli in Misurata so povzročili neznatno škodo. Žrtve ni bilo. Nemška letala so nadaljevala podnevi in ponoči operacije uničevanja na oporiščih otoka Malte.

Nemško vojno poročilo

Nadaljnji uspehi ob hudih izgubah za sovražnika — Pet sovražnih ladij potopljenih — Zmagovite akcije v Afriki

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 1. febr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vzhodni fronti se borbe nadaljujejo z menjajočim se potekom. Naši napadi, ki so bili izvedeni kljub silnim snežnim viharjem, so nam prinesli nadaljnje krajevne uspehe ob izredno hudih izgubah sovražnika. Zajet je bil pien številnih tankov in sovražnih topov.

V morskem predelu okrog Anglije je letalstvo v podnevnih in nočnih napadih na posamezne ladje in na sovražne konvoje poškodovalo 5 velikih tovornih parnikov, katere je zadelo z bombami. Lahko se računata z izgubo dveh ladij.

Druška bomba letala so podnevi zažgala v nizkem poletu naprave za oskrbovanje v nekem pristanišču na vzhodni škotski obali. Razen tega so bombardirali v pretekli noči vojaške naprave v južnem in južnovzhodnem delu otoka.

V severni Afriki je beležiti nadaljnje zmagovite akcije. Veliko število sovražnih letal je bilo uničeno na tleh z zadetki v polno na letališču Luki na Malti.

V toku napadov angleških bombnikov na obale zasedenega ozemlja na zapadu je sovražnik izgubil dve letali.

Med 21. in 30. januarjem je angleško letalstvo izgubilo 38 letal, in sicer 15 v Sredozemlju in v Severni Afriki. V istem času smo izgubili v borbi proti Angliji 18 naših letal.

Berlin, 2. febr. s. Hude lokalne borbe so potekle v noči med 28. in 29. januarjem severovzhodno od Orela med edinicami nemške pehote in močnimi kontingenti sovjetskih čet, ki so bili obditi. Vsi nadaljnji poizkusi sovražnika, da bi zavzel večje kraje, ki so jih zasedli Nemci, so se izjalovili zaradi energične obrambe nemških čet v nekem drugem odseku fronte so nemške čete zasedle 16 krajev. V zadnjih dneh je nemško topništvo ponovno bombardiralo sovjetske jedinice z velikim učinkom, ko so se pripravljale za napad v osrednjem odseku fronte.

Zavrtnjeni napadi

Berlin, 2. febr. Doznavamo se, da so nemške čete 30. januarja vodile v raznih odsekih južne fronte na vzhodu silne obrambne borbe, s katerimi so bile zadane sovražne

Čestitke Hitlerju

Ob obletnici prevzema oblasti v Nemčiji sta mu med prvimi čestitala Vladar in Duce

Berlin, 2. febr. s. Ob priliki obletnice prevzema oblasti narodnega socializma so številni državni voditelji poslali Hitlerju pozdravne brzojavke. V tukajšnjih krogih opozarjajo zlasti na čestitke Kralja in Cesarja Viktorja Emanuela III. Hitlerju in zavezniškemu nemškemu narodu.

Rim, 2. febr. s. Ob priliki 9. obletnice prevzema oblasti je Duce poslal Hitlerju sledečo brzojavko:

Ko se vsa narodno socialistična Nemčija pripravlja za proslavo 9. obletnice Vašega prevzema oblasti, v popolni vdanosti svojemu voditelju in najtrdnjejši veri v zmagovito

go, vam pošiljam Führer najiskrenejše čestitke fašistične Italije in moje osebne želje, da bi nadaljevali svoje veliko delo za napredek nemškega naroda.

Hitler je takole odgovoril: Zahvaljujem se Vam, Duce, za prijateljske čestitke, ki ste mi jih poslali ob priliki prevzema oblasti narodnega socializma. Vračam Vam jih v prepričanju, da bo naša skupno delo za svobodo Evrope kronano z zmagom. Vam izražam svoje želje za srečno bodočnost Italije, za Vaše dobrobitje in za uspeh Vašega zgodovinskega dela.

moralo ostati v Sofiji kjer čakajo na obnovo promet. Glavne težkoče povzroča pomanjkanje premoga zaradi nezadostnih transportnih sredstev med preostlimi letišč ob Črnem morju in ostalimi kraji države. Cena premoga se je skoraj podvojila. Od danes veljajo odredbe o omejevanju uporabi plina. Vlada tudi pomanjkanje nekaterih živil kljub ukrepom, ki so jih izdale oblasti.

Številne lavine v Švici

Bern, 2. febr. s. Te dni so se v švicarskih Alpah odrgale velike lavine, ki so prekinile telefonske zveze in uničile številne planinske kočice. Na Gothardski progi je bil promet prekinjen za 24 ur. V osrednji Švici je lavina uničila neko hišo in bilo 9 oseb ob življenju.

Na Finskem zaprte šole zaradi izrednega mraza

Helsinki, 2. febr. s. Zaradi pomanjkanja goriva je vlada odredila, da bodo vse osnovne šole zaprte, dokler izreden mraz ne bo popustil.

Požar na finskem parniku

Helsinki, 2. febr. s. V Turkuju je nastal požar na 1.600 tonskem finskem parniku »Polaris«, ki ga je popolnoma uničil. Vroki požara niso znani.

Quisling — predsednik norveške vlade

Oslo, 2. febr. s. Vitkun Quisling je prevzel predsedništvu norveške ministrskega sveta. Nemški komisar Terboven je odobril to odločitev in sprejel tudi ostavko vlade. Ministrski predsednik Quisling bo sestavljal novo vlado. Zaradi tega je bila v zgodovinski trdnjavi Akershus, ki je bila zgrajena v 13. stoletju, svečanost, na kateri sta komisar Terboven in Quisling govorila o položaju Norveške v Novi Evropi.

V govoru ob priliki prevzema predsedništva ministrskega sveta je Quisling med drugim izrecno omenil svoj namen, da hoče s Švedsko prirediti nove odnose na temelju bolj jasnih političnih konceptov ter v duhu, ki preveva življenje Norveške in ki ima svoje glavne razloge v sodelovanju za narodni norveški preporod z nacionalno socialistično Nemčijo.

Izredno huda zima v Turčiji

Carigrad, 2. febr. s. Izredno huda zima je povzročila mnoge težkoče v Turčiji. Več dni ne prihaja iz Evrope pošta in seveda tudi ne listi in mnogo potnikov je

Praznik fašistične milice

Po vsej Italiji so svečano proslavili obletnico ustanovitve milice — V Rimu je Duce osebno razdelil najvišja odlikovanja zaslužnim legionarjem

Rim, 2. februarja. s. Včeraj so proslavili v vsej Italiji 19. obletnico ustanovitve milice. Spominski dan oborožene straže revolucije je potekel v znamenju resnih svečanosti, katerih so se v vseh mestih udeležili prvaki stranke in režimskih organizacij, zastopniki vojske in množice ljudstva. V vseh sedežih krajevnih poveljstev so bila razdeljena odlikovanja za vojaško hrabrost hrabrim živčim in padlim legionarjem. Vse manifestacije, ki so bile vojaškega značaja, so se pričele in zaključile s pozdravom Duceja in s toplimi manifestacijami vere v Kralja in Cesarja ter Duceja in Italijo, ki se bori za čast, pravico in novi evropski red. Vse Črne srajce so proslavljale obletnico v duhu borbeno volje in neukrotljive vztrajnosti, ki odlikujeta italijanskega legionarja v skladu s poveljem Duceja: veruj, ubogaj in bori se!

Ducejev govor

Rim, 2. febr. s. Včeraj dopoldne se je Duce podal na generalno poveljništvo milice, kjer so ga pričakovali šef glavnega stana in poveljniki milice ter številni zastopniki oblasti. Duceja so sprejeli z viharjem navdušenjem. Ko je pregledal častno četo legionarjev, je general Galbati raportal oficirjem in jim sporočil Ducejevo zahvalo. Na svečanosti je Duce osebno izročil odlikovanja za hrabrost legionarjem, ki so dali svojo kri in življenje za nesmrtno idejo fašistične domovine. Ob 19. obletnici milice je zapisan v albumu slave nad 6.500 padlih Črnih srajc, ki so bile odlikovane z 72 zlatimi kolajnami, 1239 srebrnimi kolajnami, 2.445 bronastimi kolajnami in 3.689 vojnimi križi. Etape te slave so bile Italijanska vzhodna Afrika, Španija, zapadna fronta, Libija, Grčija, Jugoslavija, Rusija.

Svečana proslava v Ljubljani

Pozdrav Zveznega tajnika Črnih srajcem — Svečana zadušnica v stolnici

Ljubljana, 2. februarja. Obletnica oborožene straže revolucije je bila proslavljena na resen in svečan način v vsej Ljubljanski pokrajini. Včeraj zjutraj ob 9.30 je zvezni Tajnik Eksc. Emilio Grazioli v spremstvu zveznega podtajnika Gattia, podpoveljnika GILLA, zapuščice ženskih fašistov, zaupnika vseučiliške organizacije, Tajnika O. N. D., zaupnika CONI-a, podtajnika ljubljanskega Fašija in inspektorja I. zone obiskal poveljništvo bataljona Črnih srajc in izročil ob priliki obletnice pozdrave Črnih srajc iz pokrajine po činu najvišjemu zastopniku Milice. Zvezni Tajnik je izjavil, da je vesel, ker mora v imenu fašizma v pokrajini pozdraviti junaške legionarje, ki v Ducejevemu imenu in za našo gotovo zmago nadaljujejo slaven pohod, katerega so pričeli legionarji 1. februarja 1923.

Poveljnik Gagliardi se je zahvalil v imenu vseh legionarjev, ki so pripravljali, da tvegajo vse za zmago fašistične Italije.

Duce se je udeležil svečanosti v uniformi poveljnika milice. Po pregledu bataljonov je Duce legionarje takole nagovoril:

Preden izročim kolajne, hočem pozdraviti vas skvadriste toskanskih pokrajin, veterane revolucije, ki ste zahtevali, in dosegli zasluženost čast, da ste zopet prišli za orožje. S čustvom ponosa se vam zahvaljujem. Črne srajce, legionarji, pretzkušeni v Afriki, Španiji, Grčiji in Rusiji v ognju tolikih zmagovitih bitk. V tej vojni, v kateri se nahaja v dveh nasprotnih taborih vse človeštvo, imate nenadomestljivo in neomajno silo, silo ideje, vero v Italijo in v fašizem, kar ste izpričali kot vojniki, vredni tega imena, a svojo krvjo. Popolnoma sem prepričan, da boste tako delali kakor doslej, tudi v bodočnosti in povsed.

Sledil je obred priseganja, nakar so vsi zapeli »Molite legionarja pred bitko«. Duce je nato pripel na prsa 35 zlatih kolajn sorodnikom padlih junakov in 4 zlate kolajne na prsa živčim legionarjem, med katerimi je bil tudi Tajnik Stranke Aldo Vidussani. Po končani svečanosti je množica priredila Duceju viharne manifestacije.

Pozdrav Stranke

Rim, 2. febr. s. Ob 19. obletnici Milice, je Tajnik Stranke poslal šefu glavnega stana sledečo poslanico:

Ob 19. obletnici Milice se Stranka spominja z globokim in zahvalnim ponosom hrabrih legionarjev, ki so padli v vojnah fašistične domovine ter pozdravlja oboroženo stražo revolucije, ki se na vsah frontah bori z neukrotljivo hrabrostjo in navdušenjem ter junaškim srecem. Naj živi Duce!

Tovariški pozdrav, ki je potekel v ozračju bratske vere in katerega so se udeležili tudi poveljniki obmejne, gozdne, železniške in poštnotelegrafske Milice v Ljubljani ter poveljniki gasilcev, se je zaključil s pozdravom Kralju in Cesarju ter Duceju in junaški Milici.

Nato je bila opravljena v stolnici maša za padle legionarje. Stolnica je bila drapirana kakor ob velikih svečanostih in v cerkvi je bila častna straža oddelek legionarjev in oddelek grenadirjev. Svečanosti so se udeležili vsi fašisti in fašistične žene Ljubljane.

Nekaj minut pred 10 uro je prišel v cerkev, kjer ga je sprejel zastopnik ljubljanskega škofa, zvezni Tajnik Eksc. Grazioli ob spremstvu Eksc. generala Robotia, poveljnika armadnega zbora, generala Orlanda, poveljnika divizije grenadirjev, generala Lubrana, poveljnika bataljona Gagliardi, zveznega podtajnika Gattia in ob spremstvu vseh zastopnikov oblasti in prvakov pokrajine.

Bitka za Singapur se je pričela

Po popolni zasedbi Malajskega polotoka se je pričelo obstreljevanje angleške trdnjave

Tokio, 2. febr. s. Po zadnjih vesteh s fronte se je pričela bitka za Singapur. Brze japonske čete napredujejo po mostu, ki veže polotok z otokom, topnišvo pa obstreljuje važne vojaške objekte, letališča, vojašnice, skladišča goriva in cestna križišča. Reakcija sovražnega letalstva je šibka.

Tokio, 2. febr. s. Imperialni glavni stan poroča, da so japonske čete dosegle mesto Johore Bahru ob otoku, ki loči Malajski polotok od Bhangurskega otoka.

Rim, 2. febr. s. Neka brzojavka iz ameriškega vira poroča iz Singapura:

Po raznih borbah, med katerimi so bile tudi zelo hude, so se skoraj vse imperialne sile, ki so se borile na Malajskem polotoku, premestile na otok Singapur. Cesta, ki veže otok s kontinentom, je bila uničena. Otok Singapur je 40 km dolg in 20 km širok. Na najbližjem mestu je samo en kilometer oddaljen od kontinenta. Ožino branijo strojne in močnarji. Vojno pristanišče, ki je stalo 30 milijonov sterlingov in ki so ga gradili 12 let se nahaja v severovzhodnem delu otoka. Singapur ima 4 letališča in neko število pomorskih letališč. Z vodo se oskrbuje iz dveh velikih rezervorjev. Poveljnik Singapura je izdal povelje, v katerem pravi: Bitka za Malajo je zaključena. začela se je bitka za Singapur.

Panika zaradi nerestanih alarmov

Saigon, 2. febr. s. Po radijskih objavah iz Avstralije je polotok Singapura čedalje bolj kritičen. Panika vlada med prebivalstvom zaradi nerestanih alarmov.

Plen na Malaji

Proti večeru 31. pr. m. so japonski oddelki dosegli skrajno južno točko Malajskega polotoka ob otoku ki loči celino od Singapurskega otoka. Japonske čete ki so odšle s takoj meje, so prevalele v 35 dneh razdaljo 1600 km. V toku obširnih operacij, ki so jih izvedle so japonske sile zajele skupno 270 tankov in okolišnih avtomobilov, 350 topov, 3600 motornih vozil, 550 strojne in ogromno količino drugih potrebščin in provianta. Zaietih je bilo 800 ujetnikov.

Birmanski odsek

Bangkok, 2. febr. s. Japonski bombniki, ki operirajo na birmanski fronti, so zadeli angleški vlak natovoren s četami, ki so bile evakuirane iz Mulmeina in namenjene proti Peguju.

V birmanskem odseku so japonske čete po vdoru v gorati predel Kawkareika nadaljevale s prodorom v smeri zapada. Letalstvo je ponovno napadalo okolico Ranguna in uničilo skupno okrog 70 sovražnih letal.

Japanci v Malmeinu

Rim, 2. fer. s. Londonski radio poroča iz Ranguna, da so angleške čete zapustile Mulmein, ki so ga zasedli Japanci. Umaknile so se na zapadno obrežje reke Salween po izredno hudih borbah. Japanci so nanadli z močnimi silami v več smereh ob podpori močnih letalskih sil. V Londonu ne prikrivajo, da je izguba Mulmeina nadaljnja huda izguba, kajti gre za važno oporišče, s katerega sovražnik lahko napada ladje ter škodi angleškemu interesom v Bengalskem zalivu. Japanci so losogli Mulmein po prehodu visokega gorovja, katerega ne križajo ceste in železnice. Kljub temu jim je uspelo spraviti preko gorovja močne sile z vsem orožjem in opremo moderne vojske. Pričakovati je, zaključuje angleški radio, da bodo Japanci uporabili Mulmein kot oporišče za operacije proti Rangunu.

Na Filipinih

Na Filipinih Japanci zdaj odstranjujejo zadnji odpor sovražnika južne od Bagaca. Japonske letalske sile so ob sodelovanju s kopnimi silami bombardirale letališče Lemay in uničile dve sovražni letali na tleh.

Filipinski general poziva k predaji

Manila, 2. febr. s. Filipinski general Emilio Aguinaldo, ki je znan zaradi svojega velikega patriotizma, je pozval severnoameriškega generala Mac Arthurja po radiu, naj se vda Japoncem spritno brezkoristnosti odpora, ki povzroča Filipincem hudo trpljenje.

Na Borneu

Tokio, 2. febr. s. Imperialni glavni stan daje pregled operacij med 25. in 31. januarjem in poroča, da so japonske sile na angleškem Borneu 29. januarja zasedle Sandakan, strateški kraj na severni obali, kjer so osvojili tam bivajoče japonske državljane ter zajeli dve težki strojinici in 380 karacank. Na Nizozemskem Borneu so se japonske čete ob zaščiti ladij izkrcale v bližini Balikpapan na vzhodni obali ter takoj zasedle letališče v nižini Večina teh čet je zasedla Balikpapan 25. januarja in zdaj čisti polotok, kjer so preostanki sovražnih čet udajajo brez boje.

Porast števila tatvin v Ljubljani in na Notranjskem

Statistika dela državnega tožilstva okrožnega sodišča v Ljubljani pove, da je lani kljub manjšemu ozemlju poraslo število kaznivih dejanj

Ljubljana, 2. februarja

Pred dnevi smo objavili podatke o kaznivih dejanjih in številu kazenskih postopanj na področju okrožnega sodišča v Novem mestu lani. Tedaj smo ugotovili da je skupno število kazenskih postopanj v imenovanem okolišču zaradi manjšega ozemlja relativno poraslo in da je bila med njimi ogromna večina tatvin in prestopkov proti uredbi o maksimiranju cen. Podobno sliko nam očituje sedaj tudi poročilo državnega tožilstva pri okrožnem sodišču v Ljubljani, kjer je število kazenskih postopanj znatno poraslo.

Manjše ozemlje — več kaznivih dejanj

Po ozemlju, za katerega je pristojno ljubljansko okrožno sodišče, je bilo to sodišče že v bivši dravski banovini največje in vsako leto so v njegovem območju zabeležili največ kazenskih postopanj. Zadnja leta je sicer kriminalnost počasi popuščala, vendar je v celoti bila še vedno znatna. Od vseh kazenskih postopanj v bivši dravski banovini jih je lani odpadlo na področje ljubljanskega okrožnega sodišča okoli 40% ali 3921 primerov. Kakor smo že v poročilu o delovanju državnega tožilstva v Novem mestu omenili, je bilo na vsem področju bivše dravske banovine lani 10.865 kazenskih postopanj.

V njegovem sestavu so ostala poleg ljubljanskega okrožnega sodišča še okrajna sodišča v Cerklji, v Logatcu in v Luči in na Vrhniki. Na tem ozemlju so lani zabeležili 3729 novih kaznivih dejanj, ki so zaradi njih sodišča na območju ljubljanskega okrožnega sodišča pokrivala postopanja. Če k temu pristojimo še 564 primerov ki so jih prevzeli kot nedokončane iz prejšnjega leta, so lani na vsem ozemlju ljubljanskega okrožnega sodišča v Ljubljani imeli opraviti s 4293 kazenskimi zadevami kar pomeni znaten absoluten porast, še večji pa relativen.

Spominimo se le na številne tatvine, koles ki so jih lastniki morali izročiti oblastem na jih pozneje ob razsulu niso prejeli več nazaj ker so mnogi mislili, da so tako imenovane »res derelicta« in da si jih lahko privoščijo. Podobno je bilo z živino, zlasti s konji, ki so zelo porasli v svoji ceni. Skupno so na področju ljubljanskega sodišča lani zabeležili 2571 zločinov in prestopkov zaradi tatvin. Največ jih je odpadlo na samo okrožno sodišče v Ljubljani, kjer so imeli opraviti z 2038 zločini, medtem ko je okrajno sodišče sedilo 330 tatvin. Pri ostalih okrajnih sodiščih so jih zabeležili na Vrhniki 77 v Cerklji in v Logatcu po 46 v Luči na 34. Zaradi tatvin so sodišča postopala proti 2720 osumlencem.

Drug grobovinski delikt, ki je porasel, je mnogo doprinesel k skupnemu številu kaznivih postopanj na področju drž. tožilstva v Ljubljani, so prestopki zoper uredbo o maksimiranju cen. V poročilu o delovanju državnega tožilstva v Novem mestu smo navedli, da so jih tamkaj zabeležili le 177 in smo pri tem pripomnili, da je prav za prav to število razmeroma zelo nizko, ker jih je bilo na področju ljubljanskega sodišča znatno več. Sklepali smo to po primerih, ki jih obravnava sodnik poenice pri ljubljanskem okrožnem sodišču. Zdaj ko so nam znane skupne številke za vse področje ljubljanskega okrožnega sodišča, vidimo, da je moralo odgovorjati v kratkem razdobju, kar je stopila v veljavo uredba o maksimiranju cen, še celo več obožencev, kakor se je cenilo. V celoti so lani pokrneli na vsem področju ljubljanskega okrožnega sodišča 945 postopanj zaradi prestopkov proti maksimiranju cen. Odgovorjati je moralo 796 oseb.

Postopanja so se razdelila takole: pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bilo 509 postopanj zaradi prestopkov proti maksimiranju cen, pred okrajnim sodiščem pa 360. Veliko jih je razmeroma zabeležil še Logatec, kjer jih je bilo 41, pri ostalih okrajnih sodiščih pa na Vrhniki 16, v Luči 12 in v Cerklji 7.

Ostala postopanja in skupen pregled

Razen kaznivih dejanj proti imovini se je deloma zvišalo tudi število kaznivih dejanj zoper življenje in telo, ko mnogokrat zaradi razmer storilcev ni bilo mogoče izslediti. Omenimo naj končno, da je bilo v teku še 11 postopanj proti bivšim oficirjem jugoslovanske vojske zaradi utaj vojaškega denarja.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

»Briljant ima torej svojo zgodbo?«
»Menda jo ima! To je kamen, ki je krasil ročnik Concinijevega meča...«
»Concini... imenujejo ga tudi maršala d'Ancre...«
»Tako je, doktor... menda poznate njegovo dobo...«
»Kolikor toliko... če se ne motim, je bil Italijan...«
»Točno... oženjen s svojo rojakinjo Leonoro Galigai, dvorjanko Marije de Medicis, soproge Henrika IV...«
»Evo... zdaj se spominjam... po smrti Henrika IV., ki ga je umoril Francois Ravallac, je postal ta Concini eden izmed najmočnejših ljudi na dvoru...«
»Največ zaradi spretnosti svoje žene, ki je imela silen vpliv na kraljico...«
»So imeli vaši predniki službe pri francoskem dvoru?«
»Dvornik kraljice Marije de Medicis je bil baš markiz de Villeroy...«
»Razumem...«
»Gotovo vam ni neznan, da je kraljica po tem,

Iz celotne statistike poslovanja državnega tožilstva pri okrožnem sodišču v Ljubljani bi bilo končno omeniti še naslednje podrobnosti:

Značilno je, da lani niso imeli opravka z nobenim novim prestopkom po zakonu o tisku. Dve taki postopanki so prevzeli še iz l. 1940 in jih tudi rešili. Skupno je bilo med letom rešenih 4120 kazenskih postopanj, tako da jih je ostalo nerešenih ob koncu leta in so jih prenesli v novo poslovno dobo 173.

Na predlog državnega tožilca je bilo uvedenih 123 preiskav. Zaradi kaznivih dejanj, ki jih preganja državni tožilec je bilo v preiskovalnem zaporu 565 ljudi, ki

so morali odgovorjati v 202 zadevah. Srež obtožnice je bilo rešenih 3192 kazenskih postopanj, po kazenskem zakonu in dve postopanki po zakonu o tisku.

Državno tožilstvo je vložilo 926 obtožnic, med njimi 4 po zakonu o tisku. Po vložitvi obtožnice je bilo brez uprave rešenih 113 postopanj. Državni tožilec je zastopal obtožnico na 661 raz. avah, med njimi na 3 po tiskovnem zakonu izrečenih, je bilo na teh razpravah 133 obsojnih in 162 oprostitelnih obsodb. Državno tožilstvo je priložilo 49 pritožb, 10 pritožb sodnika poednoca in 12 oper sodbo okrožnega sodišča kot zbornega sodišča. Revizij pa je bilo priglasih 12.

Horoskop za tekoči teden

od 2. do 8. februarja 1942 — Tranziti planetov s Soncem in ascendentom ob rojstvu

Ljubljana, 2. februarja

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Zelo dober teden v vseh zadevah, le da bodo morali rojeni v januarju premagati razne težave. V ljubljanskem in podobnih čustvenih zadevah bodo doživeli neveselosti tudi rojeni po 9. februarju. Pozor pred poškodbami!

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Izredno uspešen teden v poklicnem udejstvovanju, zlasti v tehničnih poklicih. V finančnih in uradnih zadevah pa kaže konstelacija na zastoj.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnju: Konstelacije iz Vodnarja vplivajo tako blagodejno, da lahko podvzamete marsikaj novega.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Le malo opore vam nudita lunina vožnja, kar je ugodno za sklepanje novih in za likvidacijo starih zvez.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Glede denarnih zadev bo šlo kar dobro, če se boste znašli v drugih zadevah, ki so vse precej kritične.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Vse, prav vse se hoče izjaloviti in vam vzeti pogum, zato se pečajte samo s takimi zadevami, ki so do podrobnosti pod vašo kontrolo.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: Bolnikom se obeta okrevanje, naklonjena je ljubljenska sreča. Dober teden za umetniške in kozmetične stroke ter za urejevanje finančnih zadev.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Zadovoljstvo se vam obeta v zasebnih zadevah, dočim se boste morali v uradnih in denarnih zadevah uklopiti močnejšim silam in se sprijazniti z zavlačevanjem.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: V običajnih, vsakdanjih zadevah boste lahko obvladali položaj, na novih potih pa se boste težko pravilno orijentirali. Vsi delujoči vplivi bodo kakor prijetna glasba od več strani, če boste znali plesati po vseh teh melodijah. B. K.

Javna dela v Bolgariji

Grade se nove železnice — Razširjenje cestnega omrežja

Na nedavnem zasedanju bolgarskega sobranja se je obravnavalo tudi novi državni proračun in minister javnih del Vasiljev je v svojem govoru o proračunu izjavil, da je njegovo ministristvo lani zgradilo odnosno kontroliralo 1708 novih zgradb, od teh 575 državnih in 341 mestnih odnosno javnih. Za nova državna poslopja je bilo porabljenih 627 milijonov levov, če pa računamo še nova mestna in javna poslopja, so znašali gradbeni stroški 1052 milijonov.

Minister Vasiljev je dalje poročal, da pripravljala vlada načrte za popolno elektrifikacijo vse države. Prebivalstvo bo dobivalo električni tok po 0,50 do 1 lev kw ura. Stroški za elektrifikacijo bodo znašali 18 milijard levov. Dela bodo trajala približno 20 let. Elektrifikacijski načrt za lansko leto je bil v celoti uresničen. Poleg tega je bilo pa opravljenih še 60 odstotkov za letošnje leto določenih del. Iz tega je razvidno, da elektrifikacija Bolgarije hitro napreduje.

S priključitvijo Dobrudže se je povečalo cestno omrežje Bolgarije, ki je znašalo prej 28.107 km za 1258 km. S priključitvijo je dobila Bolgarija še 3657 km cest. Od teh je pa samo 2867 km zgrajenih. Bolgarsko cestno omrežje se je torej povečalo s priključitvijo novih pokrajin za 18 odstotkov. Lani je imela Bolgarija 340 avtobusnih prog, obratovalo jih je pa samo 261 in skupni dolžini 10.402 km. V prvih 9 mesecih lanskega leta se je vozilo z avtobusi 3.912.383 potnikov in avtobusi so prevozili 5505 milijonov km.

Grade se naslednje nove železniške proge, ki bodo vezale staro bolgarsko ozemlje s priključitvijo novimi pokrajinami: Guševo — Kriva Palanka — Kumanovo, v dolžini 95 km, Gornja Džumaja — Carjevo selo — Kočani v dolžini 108 km in Momtaji grad — Zlatograd — Gumuržina v dolžini 95 km. Lani je potrošila Bolgarija za gradnjo novih železnih prog 300 milijonov levov, v proračunu je bilo pa

določenih 450 milijonov. V proračunu za tekoče leto je pa za gradnjo novih železnic določen še 201 milijon. Če računamo torej še preostanek iz lanskega proračuna, vidimo, da bo imela Bolgarija letos za gradnjo novih železnih prog na razpolago zadostna denarna sredstva, kar je pri vseh javnih delih glavna stvar.

Elektrifikacija Madžarske

Lani je elektrifikacija Madžarske znatno napredovala. Električni tok je dobilo 36 občin, predlanskim pa 26. Zdaj napeljuje električni tok še v 30 občin. V tekočem letu hoče Madžarska elektrificirati 82 občin. V splošnem je treba ugotoviti, da je poraba petroleja na Madžarskem zaradi večje porabe električnega toka znatno nazadovala. Madžarska vlada poveča posebno pozornost elektrifikaciji severnega dela Sedmograške.

Tri velike madžarske elektrarne: elektrarna splošnih madžarskih premovalnikov d. d. Tatabánya, elektrarna Szekesfejevar ter elektrarna centrala združene d. d. za proizvodnjo žarnic in električnega toka Alka, ki se se gradi, se zdaj pogajajo glede bodočega sodelovanja.

Slon se boji mravelj

Med tucetimi nevarnimi živalmi, živečimi v tropičnih pragozdovih Afrike, je najnevarnejša tako zvana potujoča mravljica. Te vrste mravljice ne poznajo nobenih meja, lase in zalog ne kupijo v njih kakor drugi, temveč so neprestano na lovu za plenom in kar ujamajo, takoj tudi požoro. Celo slon beži pred temi nevarnimi mravljami, enako tudi lev, najmočnejša gorila in velike kače, da o ljudeh sploh ne govorimo. Potujoče ali mravljice selilke se premikajo

v več kilometrov dolgih kolonah skozi pragozdove in kjer naletijo na jaso, kamor sije sonce, tako da drevesa mravljice ne varuje pripekajočih sončnih žarkov, si izkopajo podzemne hodnike in nadaljujejo po njih svojo pot.

Vsako žival, na katero naletijo, srčito napadejo in požoro, če pride domačin v stik

s temi krvoločnimi mravljami, jo hitro popiha do najbližje vode, preko katere mu mravljice ne morejo slediti. Celotno pod vodo močno kleše požrešnih mravljice ne popuste. Mravljice se tako zagrizajo v telo, da ostanejo njihove glavice zagrizene v meso, če se jih človek ali žival otepa.

Friderik Lupša prvič Kecal v 'Prodani nevesti' Odlična repriza 'Prodane neveste' z Vidalijske

Ljubljana 2. februarja.

Polno gledališče navdušeno zadovoljnega občinstva, ki uživa s posebno radostjo Smetanovo večno mlado, zmerom dobrodošlo ljubljeno — »Prodano nevesta« in »Pravzov« ki se snopajo točno po vseh najljubših najvažnejših in natežnih točkah bodisi v priznanju solistom zboru ali baletu lahko izprevidiš, kakor izvrstno poznajo poslušalec prav vsako lepoto izredno priljubljene opere in kako se radujejo, kadar koli se pevsko, plesno ali godbeno podajanje posebno dobro prilaga njihovi kritičnosti.

Ne vem, ali je bilo v vsej tej goreči množici deset poslušalcev, ki so uživali »Prodano nevesto« že prvič. Vsi ostali, ki so sedeli celo na priklonih stolih so jo nedvomno slišali že večkrat in iznova a še z globljim užitjem.

Friderik Lupša je zanel prvič Kecal, eno natežnih, najbolj utrudljivih, glasovno izredno široko razsežnih opernih partij. Tu so višine in globine, tu so natežni dihi zahtevajoče arije, mesta visoke pevске umetnosti posebne vzdržnosti in prednosti za katera je treba izrednega tehničnega znanja, gibljene udarnosti sile in lepote podajanja glaslik. Obenem na zahteva partija živahne igre in dobro premisljene karakteristike.

Moister Julij Betetto jo podaja idealno. Toda prav Betetto, pevec odličnega repertorija in natežnih basovskih partij je izjavil, da je partija Kecal v vsi vsem ena natežnih, pa obenem najzahvalnejših tudi zanj.

Friderik Lupša, Betettovi bivši sojenec na konservatoriju, je v netek storil svoemu učitelju najljubšo čast: Lupša je namreč pokazal, da mu je bil Betetto res izvrsten pedagog in mu je kot pevec-izvajalec vzornik. Lupša na je prinesel v partijo tudi toliko svojega, v petju in igri čim več docela lastnega, da je bil Lupšov Kecal vendarle kreacija, ki ni gola kopija, temveč nova, svojska kreacija.

Iz Hrvatske

— Pomemben govor maršala Kvaternika. Na dan 243. obletnice smrti slavnega nemškega vojskovodje princa Evgena Savojskega so tudi v Zagrebu priredili posebno spominsko prireditev, ki so se udeležili najvidnejši predstavniki hrvatskega državnega življenja ter nemškega življa na Hrvatskem. Pomembna govora na tej prireditvi sta imela maršal hrvatske armade Slavko Kvaternik in nemški poslanik pri vladi neodvisne hrvatske države Siegfried Kasche. Maršal Slavko Kvaternik je med drugim dejal, da so Hrvati srečni, ker se smejo boriti za ogromni preporod Evrope, ki mu je Adolf Hitler postavil temelje, nemški poslanik Kasche pa je govoril o vlogi pripadnikov nemške narodnostne skupine v neodvisni hrvatski državi. Vest povzemamo po »Hrvatskem Narodu«.

— Velik uspeh protiboljševiške razstave v Zagrebu. V soboto je bila v Zagrebu zaključena protiboljševiška razstava, ki so jo priredili pod geslom »Borba združene Evrope na vzhodu«. Razstavo, ki je gledalcem zlasti nazorno pokazala, kako izgleda »boljševiški raj«, je obiskalo nad 100.000 ljudi. Zadnje dni januarja je bil obisk brezprekne in so prireditelji s tem omogočili njen pregled tudi najskromnejšim prebivalcem Zagreba in njegove okolice.

— Gradbena delavnost hrvatskega Pokojniškega zavoda. Hrvatski Pokojniški zavod, ki je prav za prav še mlada ustanova, se je te dni odločil, kakor poroča »Hrvatski Narod«, da bo v Banja Luki zgradil tri velike petnadstropne stanovanjske palače, poleg tega pa še 15 večjih stanovanjskih poslopij. Z gradnjo vseh omenjenih poslopij bodo začeli že spomladi, postavili pa jih bodo v bližini mestnega središča, ki bo s tem veliko pridobilo.

Rudija so povabili v večerno družbo. Vodil je svojo damo k mizi. Zabavati jo, mu je bilo zelo težko, potil se je in izjecljal: »A potem, kar se tiče prehrane, jem, kakor sem vam že prej omenil, nad vse rad čebulo.«

»O, to nič ne de.« je odgovorila dama, »saj sem itak prehlajena in imam nahod!«

Tehnika proti strahovom

V Aarfussu na Danskem se je zadnje čase šepetalo o strahovih, ki naj bi se pojavljali v magistratnem poslopiju. Tam zaposlena dekleta je baje večkrat strašilo. Priporočila so strasne zgodbe o početju strahov na magistratu. Cele procesije strahov naj bi hodile po sobah in hodnikih. Zdaj se je šlo stoke strahov, zdaj zopet rožljanje verig in sunljiv ropot. Kdor je slišal o tem, so se mu najezili lasje kakor dekletom.

Kmalu je bil pa znan tudi vzrok strahenja. Magistratno poslopje stoji na zemljišču, kjer je bilo nekoč pokopališče. Ljudje so bili takoj prepričani, da vstajajo mrtvi iz grobov in strašijo ponoči po magistratu. Mestna uprava je končno napravila red. Naročila je tehnikom, naj pridejo strahovom do živga. Tehniki so kmalu ugotovili, da izvira ves nočni ropot od električnih ur, iz cevi centralne kurjave in z lesom obloženih sten.

Kam z gosjo?

Da pozabljajo ljudje v vlaku ali tramvaju dežnike in palice ali da izgubljajo po ulicah rokavice in druge stvari, je pač nekaj vsakdanjega. Seznanim in izgubljenim in našim stvarim so v vsakem mestu dokaj obsejni. Malo nerodno je že, če izgubi človek psa, toda tu se že da pomagati, ker se navadno oglasi gospodar, ki pove, kako se psu ime. Včasih si pa pri najboljši volji ne morejo pomagati v uradu, kjer so shranjene izgubljene stvari. Tako je v Olomuču oni dan redar zadržal gos, ki jo je brezskrbno racala sredi najvažnejšega prometa po eni glavnih ulic. Ker v uradu za izgubljene stvari ni bilo prostora, so jo morali oddati nekemu zasebniku, ki jo bo krmlil, dokler se ne javi lastnik. Če se pa lastnik ne bo javil, bo pač ostala mestna pečenka njemu.

PRI ZDRAVNIKU

Dva mladenčca prideta k zdravniku in prvi pravi: Gospod doktor, pogotil sem kovanec za 20 centesimov.

— In kovanec je bil moj, pripomni drugi.

»Je to ona?«
»Da, gospod doktor... Jaz je nisem poznal, a stric mi je zmerom z nekakšnim češčenjem pripovedoval o nji... Da ni umrla, bi bilo morda vse drugače...«
»Vi ste sin brata pokojnega markiza?«
»Da, moj oče je padel leta 1915. Bil je konjeniški častnik, pa je prešel k letalstvu. Mati je legla v grob nekaj dni za njim... jaz sem bil takrat še majhen in stric me je posinovil... Po svoje mi je hotel dobro... puščal me je, da sem delal, kar koli me je bilo volja... in mi do zadnjega branil, da bi se oprjel kakšnega poklica. Imel je pač svoje nazore, ki niso bili več za današnji čas...«
In zdaj boste podedovali prav znatno premoženje?«
Mladi človek je skomignil z rameni.
»Premoženje, ki obstoji največ iz umetnin... a sedanjih trenutkih ni ugoden za njih prodajo... vila in zemljišča pa so obremenjena s hipotekami...«
»Ali je trosil stric mnogo denarja?«
»Bil je skoraj obseden zbiralec. Od ust bi si bil pritrgal, da kupi star meč ali staro sliko. A nikar ne mislite, da ga grajam. Bil je mož plemenitega srca in aristokrat starega kova, ki je živel med svojimi spomini kakor v posebnem, zaprtem svetu. Preziral je naš čas, ki se mu je zdel malenkosten, klavrn in branjevski... in zastran briljanta se spominjam, da mi ga je nekega dne pokazal, rekoč: 'Nikoli še ni nikomur prinesel sreče!' Skoraj užaljen je bil, ko sem se temu zasmel. Zdaj razumem, da je imel tudi tistikrat prav...«